

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

пр. Перемоги, 10, м.Київ, 01135, тел. (044) 481-32-21, факс (044) 481-47-96
E - mail: mon@mon.gov.ua, код ЄДРПОУ 38621185

Департаменти (управління) освіти
і науки обласних, Київської
міської державних адміністрацій,
інститути післядипломної
педагогічної освіти

Шановні колеги!

Міністерство освіти і науки України надсилає для практичного використання методичні рекомендації щодо особливостей проведення державної підсумкової атестації з іноземних мов у закладах загальної середньої освіти в 2019/2020 н. р.

Просимо довести їх до відома керівників закладів загальної середньої освіти та вчителів.

Додаток на 7 арк.

З повагою,
Заступник Міністра

Коваленко О.Я.
4814761

Любомира Мандзій

Методичні рекомендації щодо особливостей проведення державної підсумкової атестації з іноземних мов у 2019/2020 н. р.

Державна підсумкова атестація (ДПА) в 2019/2020 навчальному році проводиться відповідно до Положення про державну підсумкову атестацію учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 07 грудня 2018 року № 1369 (далі МОН України), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 02 січня 2019 року за № 8/32979.

Державна підсумкова атестація (далі – Атестація) з іноземної мови (англійської, німецької, іспанської, або французької мови відповідно до освітньої програми закладу освіти) проводиться для осіб, які завершують здобуття базової середньої освіти (у 9 класах закладів загальної середньої освіти). Іноземна мова є одним із навчальних предметів зі списку, з яких проводиться державна підсумкова атестація (за рішенням педагогічної ради закладу освіти, затвердженим наказом керівника закладу освіти).

Атестація з іноземних мов складається з трьох частин (аудіювання, читання та використання мови) за матеріалами, підготовленими вчителем.

Звертаємо увагу на необхідність дотримання вимог щодо відповідності завдань рівням, зазначених у державних стандартах та навчальних програмах для різних типів закладів загальної середньої освіти.

Вчитель формує завдання з трьох вищезазначених складових певного рівня, відповідно до типу навчального закладу на окремому бланку. До складу матеріалів має входити: аудіозапис тексту на будь-якому електронному носії, що використовується для проведення частини аудіювання з одним післятекстовим завданням; текст для читання з одним післятекстовим завданням; текст із пропущеними словами на використання мови.

Кількість варіантів готується вчителем відповідно до кількості здобувачів освіти у класі, які виявили бажання проходити атестацію з іноземних мов, крім аудіозапису тексту та післятекстового завдання до нього. Цей текст та завдання є єдиними для всієї групи. Правильність виконання завдань оцінює вчитель відповідно до розроблених критеріїв та схеми оцінювання завдань. На виконання усіх завдань відводиться 60 хвилин.

Вимоги до складових частин атестації:

Перше завдання. Слухання тексту та виконання післятекстового завдання.

Мета – виявити рівень сформованості умінь здобувачів освіти розуміти прослухану інформацію у визначений проміжок часу для задоволення конкретних потреб, якщо мовлення чітке й повільне.

Типи аудіотекстів: записаний текст (наприклад, фрагмент радіо-програми), повідомлення (наприклад, прогноз погоди), опис (наприклад, зовнішнього вигляду), телефонні перемовини тривалістю 1-2 хвилини для закладів загальної середньої освіти та 3-4 хвилини для класів (груп) з поглибленим вивченням іноземних мов.

Теми текстів запропоновані здобувачам освіти для слухання повинні стосуватися щоденних ситуацій спілкування і відповідати віковим особливостям та інтересам учнів 9 класів. Прослуховування тексту проводиться двічі, після чого виконується тестове завдання.

За умови, коли у школі немає технічної можливості для відтворення аудіофайлу, вчитель озвучує текст з голосу.

Форми завдань: множинний вибір з трьох варіантами відповідей, завдання із вибором відповіді вірно/невірно. Для кожного тестового завдання пропонується декілька варіантів відповідей, з яких тільки одна – правильна.

Друге завдання. Читання тексту та виконання післятекстового завдання.

Мета – виявити рівень сформованості умінь здобувачів освіти читати і розуміти тексти самостійно у визначений проміжок часу.

Типи текстів: статті із періодичних видань; листи (особисті, офіційні тощо); оголошення, реклама; розклади (розклад уроків, руху потягів тощо); меню, кулінарні рецепти; програми (телевізійні, радіо тощо); особисті нотатки, повідомлення.

Форми завдань: завдання із вибором правильної відповіді; завдання на встановлення відповідності (добір логічних пар); запитання з короткими відповідями (2-3 слова); встановлення логічного порядку простого тексту; знаходження аргументів та висновків; встановлення зв'язків між інформаційними блоками; вибір назв абзаців тексту із запропонованих назв. Для кожного тестового завдання запропоновано декілька варіантів відповідей, з яких тільки одна правильна.

Третє завдання. Використання мови. Це завдання відкритої форми з короткою відповіддю.

Мета – визначити рівень володіння лексичними, граматичними, семантичними та прагматичними знаннями, що дадуть можливість учням вільно спілкуватися іноземною мовою.

Забезпечення: тексти, різні за обсягом та складністю, пов'язані із ситуаціями повсякденного спілкування.

Форми завдань: завдання із вибором однієї правильної відповіді. Завдання вважається виконаним правильно, якщо в бланку відповідей указана тільки одна правильна відповідь із чотирьох варіантів відповідей. Текст із пропусками для заповнення з використанням поданих слів або словосполучень.

Відповідно до пункту 19, розділу II вищезазначеного Положення здобувачам базової середньої освіти, які в поточному або попередньому календарному році отримали сертифікат (диплом) міжнародного мовного іспиту з іноземної мови рівня А-2 і вищого рівня (для класів, які вивчають іноземну мову за рівнем стандарт) або рівня В-1 і вищого рівня (для класів із поглибленим вивченням іноземних мов), результати цих іспитів зараховуються як атестація з іноземної мови. У відповідному документі про освіту з іноземної мови виставляється оцінка за атестацію – 12 балів.

Здобувачі освіти, які завершують здобуття повної загальної середньої освіти, можуть вибрати іноземну мову (англійську, німецьку, іспанську, або французьку мову відповідно до освітньої програми закладу освіти) як третій навчальний предмет для проходження державної підсумкової атестації у формі зовнішнього незалежного оцінювання.

Для проведення атестації для учнів 11-х класів з іноземної мови у формі зовнішнього незалежного оцінювання (далі – ЗНО) у предметному тесті використовуються завдання двох рівнів складності: стандарту та профільного.

Здобувачі освіти, які бажають проходити атестацію з іноземної мови у формі ЗНО та вивчали цю іноземну мову на рівні стандарту, мають у процесі реєстрації для участі в ЗНО зазначати рівень складності завдань «стандарту» (такі учні отримують оцінку за атестацію за результатами виконання частини завдань тесту, що відповідає рівню стандарту).

Здобувачі освіти, які бажають проходити атестацію з іноземної мови у формі ЗНО та вивчали цю іноземну мову на профільному рівні – мають зазначати рівень складності завдань «профільний» (такі здобувачі освіти отримують оцінку за атестацію за результатами виконання завдань усього тесту).

Відповідно до пункту 19, розділу II вищезазначеного Положення здобувачам повної загальної середньої освіти, які у 2018, 2019 роках (по 02 червня 2020 р. з англійської мови, 01 червня 2020 р. – з іспанської, німецької, французької мов, які в поточному або попередньому календарному році отримали сертифікат (диплом) міжнародного мовного іспиту з іноземної мови рівня В-1 і вищого рівня (для класів, які вивчають іноземну мову за рівнем стандарту або академічним рівнем) або рівня В-2 (для класів із поглибленим вивченням іноземних мов) і вищого рівня результати цих іспитів зараховуються як атестація з іноземної мови.

У відповідному документі про освіту з іноземної мови виставляється оцінка за атестацію 12 балів.

Здобувачам освіти, які отримали міжнародний сертифікат (диплом) мовного іспиту після реєстрації для проходження атестації з іноземної мови у формі ЗНО (у період з 03 лютого по 24 березня 2020 р.) і до 24 березня 2020 р. не здійснили перереєстрацію, виставляється оцінка за атестацію з іноземної мови за результатами ЗНО.

Здобувачам освіти, які отримають міжнародний сертифікат (диплом) мовного іспиту рівня В-1, В-2 (і вище) у період з 24 березня до 02 червня 2020 року з англійської мови (до 01 червня – з іспанської, німецької, французької мов) і які проходять атестацію з іноземної мови у формі ЗНО, у додаток до атестата про повну загальну середню освіту (за зверненням здобувача освіти) виставляється оцінка за атестацію з іноземної мови 12 балів.

Окремі здобувачі освіти, визначені вищевказаним Порядком, які здобувають загальну середню освіту, можуть пройти атестацію в закладі освіти (за умови, що вони не реєструвалися для участі в зовнішньому незалежному оцінюванні).

Для них атестація з іноземних мов проводиться у письмовій формі за трьома складовими частинами (аудіювання, читання та використання мови) за матеріалами, підготовленими вчителем.

Завдання мають відповідати Державному стандарту та навчальним програмам: для класів, які вивчають іноземну мову за рівнем стандарту на рівні В1; для класів з поглибленим вивченням іноземних мов на рівні В2.

Вчитель формує завдання з трьох вищезазначених складових частин відповідного рівня та відповідно до типу навчального закладу у формі білетів на окремому бланку. До складу матеріалів має входити: аудіозапис тексту на будь-якому електронному носії, що використовується для проведення частини аудіювання з одним післятекстовим завданням; текст для читання з одним

післятекстовим завданням; текст із пропущеними словами на використання мови та завдання для написання письмового повідомлення.

Кількість варіантів готується вчителем відповідно до кількості здобувачів освіти, які виявили бажання проходити державну підсумкову атестацію.

Основні вимоги до складових державної підсумкової атестації.

Перше завдання. Слухання тексту та виконання післятекстового завдання.

Мета – виявити рівень сформованості умінь здобувачів освіти розуміти прослухану інформацію у визначений проміжок часу для задоволення конкретних потреб, якщо мовлення чітке й повільне.

Типи аудіотекстів: записаний текст (наприклад, фрагмент радіо-програми), повідомлення (наприклад, прогноз погоди), опис (наприклад, зовнішнього вигляду), телефонні перемовини тривалістю 2-3 хвилини для класів (груп), які вивчають іноземну мову за рівнем стандарт та 3-4 хвилини для класів (груп) з поглибленим вивченням іноземних мов.

Теми текстів запропоновані здобувачам освіти для слухання повинні стосуватися щоденних ситуацій спілкування і відповідати віковим особливостям та інтересам здобувачів освіти 11 класів. Прослуховування тексту проводиться двічі, після чого виконується тестове завдання.

За умови, коли у школі немає технічної можливості для відтворення аудіофайлу, вчитель озвучує текст з голосу.

Форми завдань: множинний вибір з трьома варіантами відповідей, завдання із вибором відповіді вірно/невірно. Для кожного тестового завдання пропонується декілька варіантів відповідей, з яких тільки одна – правильна.

Друге завдання. Читання тексту та виконання післятекстового завдання. Мета – виявити рівень сформованості умінь учнів читати і самостійно розуміти автентичні тексти у визначений проміжок часу.

Типи текстів: статті із періодичних видань; листи (особисті, офіційні тощо); оголошення, реклама; розклади (розклад уроків, руху поїздів тощо); меню, кулінарні рецепти; програми (телевізійні, радіо, тощо); особисті нотатки, повідомлення.

Форми завдань: завдання із вибором правильної відповіді; завдання на встановлення відповідності (добір логічних пар); запитання з короткими відповідями (2-3 слова); встановлення логічного порядку простого тексту; знаходження аргументів та висновків; встановлення зв'язків між інформаційними блоками; вибір назв абзаців тексту із запропонованих назв.

Різниця між рівнями забезпечується двома основними підходами: шляхом підбору автентичних текстів (основні ознаки – відображення реалій справжнього життя, обізнаність із життєвими ситуаціями, наявність контексту як елемента, що вносить ясність у ситуацію) та стосуються відповідних сфер; підбору завдань за складністю з огляду на критерії (лінгвістична складність; тип тексту; структура дискурсу (усне чи писемне мовлення); матеріальне забезпечення, обсяг тексту, врахування інтересів того, хто вивчає мову (інтераційна автентичність). Тексти мають відображати реалії життя у країнах, мова яких вивчалась.

Здобувачі освіти відповідно до типу навчального закладу, у якому вони навчаються, повинні вміти: виділяти загальну інформацію із документів, що

використовуються в повсякденному спілкуванні (короткі повідомлення для друзів, оголошення, проспекти, меню, тощо); виділяти загальну та детальну інформацію із документів, що використовуються в повсякденному житті (оголошення, проспекти, меню, розклад руху поїздів тощо); виділяти детальну інформацію про осіб, факти, події тощо; розрізняти фактографічну інформацію і враження; виділяти точну та детальну інформацію в текстах, що стосується повсякденного життя, написаних розмовною мовою; розуміти точки зору авторів на конкретні та абстрактні теми в статтях та доповідях; розуміти абстрактні та складні тексти, уривки з літературних творів та спеціальної літератури; розуміти структуру тексту, розпізнавати зв'язки між частинами тексту.

Третє завдання. Використання мови. Це завдання відкритої форми з короткою відповіддю. Мета – визначення рівня володіння лексичними, граматичними, семантичними та прагматичними знаннями, що показують рівень спілкування іноземною мовою.

Форми завдань це тексти із пропусками для заповнення. Здобувачі освіти заповнюють пропуски в тексті, використовуючи подані слова або словосполучення.

Забезпечення: тексти, різні за обсягом та складністю. Завдання мають бути пов'язані із ситуаціями спілкування в контексті дійсності та життя у країнах, мова яких вивчалась.

Перевіряється здатність ідентифікувати та вибирати правильні формулювання для вживання в мові лексичних та граматичних конструкцій у процесі спілкування.

Писемне мовлення. Мета – визначення рівня сформованості навичок та вмінь необхідних для вирішення на письмі комунікативних завдань, що пов'язані із повсякденним життям.

Запропоновані завдання: створення текстів на основі конкретної ситуації і підказок як то: письмових підказок (повідомлень, листів, оголошень, реклами тощо); візуальних підказок (картинок, фотографій, таблиць, схем, тощо).

Здобувачі освіти відповідно до типу навчального закладу, у якому вони навчаються, повинні вміти: передати привітання та використовувати звороти ввічливості, володіючи мінімумом лінгвістичної інформації; використовувати увесь спектр форм ввічливості (подяка, вибачення, поздоровлення із успіхами, побажання здоров'я, прощання, побажання видужання); заповнювати прості формуляри; описати свою особисту ситуацію або стан справ у сім'ї в короткому тексті з опорою на прості питання; передати особисте повідомлення у вигляді записки довільної форми; передати особисту інформацію в короткому листі відповідного зразка або в довільній формі, в електронному листі з тим, щоб подякувати, висловити жаль з якогось приводу, відмовитися від замовлення, вибачитися; переписати інформацію із телефонної книги, розкладу руху, із оголошення; передати прості ділові повідомлення (зустріч із точним визначенням часу та місця, тощо); написати короткий текст про свій стан справ та ситуацію в сім'ї, подію, особистий план на майбутнє.

Кількість білетів добирається вчителем, за чисельністю здобувачів освіти, які виявили бажання проходити державну підсумкову атестацію. Час відведений на виконання усіх завдань - 90 хвилин.

Матеріали атестації для базової середньої освіти та повної загальної середньої освіти можна добирати із джерел, що знаходяться у відкритому доступі або скористатися ресурсами, що знаходяться за посиланнями: www.oup.com/elt/dpa-ukraine; <https://foliobooks.com.ua/ua-teachers-room>; <http://elt.dinternal.com.ua/dpa-2019>; http://tsp-books.com/news/dpa-z-nimeckoji-v-9-klasi-2019/?pbl_id=3; <https://cambridgeenglishschools.com.ua/all-news/dpa2019-with-cambridge>; http://tsp-books.com/news/dpa-z-francuzkoji-movy-v-9-klasi-2019-rik/?pbl_id=4; <https://linguist.ua/news/gotu-mosya-do-dpa-2019-razom>.

Перелік міжнародних мовних іспитів результати яких зараховуються як атестація з іноземної мови на 2019/2020 навчальний рік

Рівень	Мова	Розробник екзамену	Назва екзамену/ тесту	Кількість балів/оцінка
A2+	англійська	Cambridge Assessment English	A2 Key	133-139
		Edexcel	Pearson Test of English General/ Pearson English Certified Test A2	50-100
		British Council	Aptis for Teens	A2
	німецька	Goethe-Institut	Goethe-Zertifikat A2, Goethe-Zertifikat A2: Fit in Deutsch	60-100
		Zentrale für Auslandsschulwesen	DSD A2-Zertifikat	A2
		ÖSD (Österreichisches Sprachdiplom)	A2 ZA2	45-90
	французька	Centre international d'études pédagogiques (CIEP)	DELF Tout Public A2 DELF Pro A2 DELF Junior A2 DELF Prim A2	50-100
	іспанська	Instituto Cervantes	DELE A2 para escolares (Diploma de Español como Lengua Extranjera)	A2
B1	англійська	Cambridge Assessment English	A2 Key	140+
			B1 Preliminary	140-159
			IELTS	4.0, 4.5, 5.0
		Edexcel	Pearson Test of English General/ Pearson English Certified Test B1	50-100
	British Council	Aptis for Teens		B1

		ETS	TOEFL iBT	42
	німецька	Goethe-Institut	Goethe-Zertifikat B1	60-100
		Zentrale für Auslandsschulwesen	DSD I	B1
		ÖSD (Österreichisches Sprachdiplom)	B1 ZB1	60-100
	французь	Centre international d'études pédagogiques (CIEP)	DELFL Tout Public B1 DELFL Pro B1 DELFL Junior B1	50-100
	іспанська	Instituto Cervantes	DELE B1 para escolares (Diploma de Español como Lengua Extranjera)	B1
B2	англійська	Cambridge Assessment English	B2 First	160-179
			IELTS	5.5, 6.0
		Edexcel	Pearson Test of English General/ Pearson English Certified Test B2	50-100
		ETS	TOEFL iBT	72
	British Council	Aptis for Teens	B2	
	німецька	Goethe-Institut	Goethe-Zertifikat B2	60-100
		Zentrale für Auslandsschulwesen	DSD II	B2
		ÖSD (Österreichisches Sprachdiplom)	B2 ZB2	60-100
	французька	Centre international d'études pédagogiques (CIEP)	DELFL Tout Public B2 DELFL Pro B2 DELFL Junior B2	50-100
	іспанська	Instituto Cervantes	DELE B2 (Diploma de Español como Lengua Extranjera)	B2